

Com es mesura la democràcia d'un país?

El recent cas de no-renovació d'Agustí Colom com a membre de la Sindicatura de Comptes marca un punt significatiu en la mesura de la qualitat del funcionament democràtic a Catalunya. Però anem a pams. El debat sobre la qualitat democràtica té una llarga tradició i ha comportat que s'hagin buscat diverses formes de mesurar el grau o la vitalitat democràtica d'un determinat sistema polític. Creix el malestar ciutadà sobre el funcionament concret de la democràcia, i augmenten també les sospites sobre el grau de control que tenim de les decisions que es prenen i sobre els resultats de l'acció institucional.

És, doncs, important incorporar evidències a aquestes percepcions, per tal d'argumentar millor la necessitat dels canvis. Tot i que a Espanya s'han fet alguns intents respecte a la qüestió –com per exemple l'informe sobre democràcia de la Fundació Alternativas, o també a Catalunya en un format més d'anuari polític per part de l'ICPS–, al Regne Unit la gent de Democratic Audit fa deu anys que duen a terme una tasca d'avaluació i valoració de la democràcia molt remarcable, en un format que va més enllà del marc estrictament institucional. En el seu últim informe estableixen grans paquets de temes que consideren especialment rellevants per avaluar la democràcia: ciutadania, lleis i drets; govern representatiu i capacitat de re-

tre comptes; societat civil i participació popular, i la democràcia més enllà de l'estat. I comencen la seva anàlisi sobre la base de dos principis que consideren claus per a tota democràcia: control popular (¿fins on arriba la capacitat del poble per exercir un control sobre els que decideixen i els processos de decisió?) i igualtat política (¿fins on podem parlar d'igualtat política dels ciutadans per poder exercir aquest control?).

No crec equivocar-me si poso ara i aquí com a tema estrella de la qualitat democràtica a Catalunya, d'entre els que ens proposen Democratic Audit, el que fa referència a la representativitat del govern i, sobretot, a la capacitat de retre comptes per part de qui governa. Fa massa temps que arrosseguem casos de corrupció, casos

JOAN SUBIRATS

PROF. DE CIÈNCIA POLÍTICA, IGOP-UAB

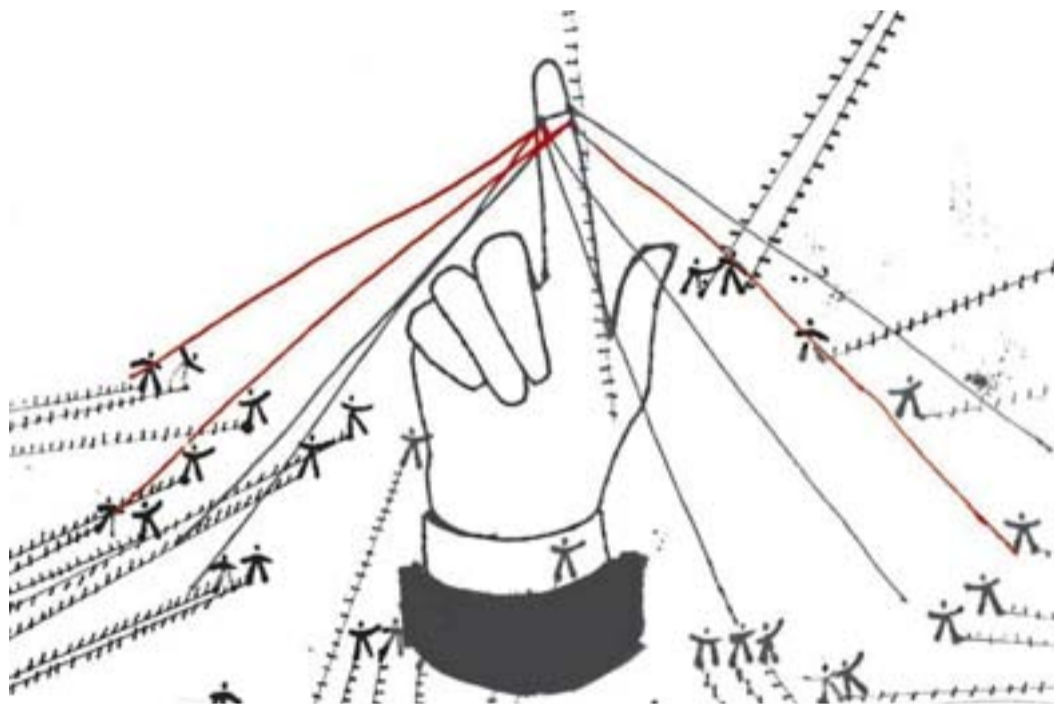
CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.ara.cat

de connivència entre elits polítiques i elits econòmiques i financeres. Massa temps amb la sensació que res del que succeeix acaba comportant responsabilitats concretes per als que inicialment són acusats d'irregularitats o extralimitacions. I tot gira sempre sobre el mateix: la capacitat d'aprofitar-se dels que decideixen, a canvi de favors i enriquiments mutus (siguin personals, siguin col·lectius o de partit). Cal recordar que el punt de fractura dels estats absoluts va ser la reivindicació per part dels que pagaven els impostos que la seva veu fos escoltada a l'hora de prendre decisions. Tota la lògica de la divisió de poders també vol evitar abusos de les elits decisores i governants sobre la base d'evitar la concentració de poder i generar controls creuats.

Què té a veure tot plegat amb el cas d'Agustí Colom i la seva frustrada renovació com a síndic de comptes ara fa uns dies? La Sindicatura de Comptes ocupa un espai teòricament molt significatiu en aquests mecanismes de control democràtic. És a aquesta institució a qui li pertoca controlar si les decisions preses pels parlamentaris quan aproven cada any els pressupostos es porten a terme de la manera legalment prevista. I, per tant, li pertoca informar el Parlament (de qui depèn i que nomena els seus membres) de les irregularitats que s'hagin produït. És molt significatiu que sigui precisament el síndic que més informes ha fet sobre temes vinculats a la sanitat pública a Catalunya, i que més directament ha contribuït a destapar les presumptes irregularitats de Crespo, el que ara socialistes i convergents vetin per seguir exercint la seva tasca. És una mostra més del "No ens farem mal" amb què els dos grans partits de la Catalunya democràtica han anat trampejant la situació al llarg de molts anys, i que ara compta, a més, amb l'absència expectant d'ERC.

El gran problema del nostre país és d'efectivitat de la democràcia. I això té a veure, com dèiem, amb control popular i amb igualtat política. Hem de seguir lluitant per tenir dret a decidir, però també ho hem de fer per controlar de més a prop les decisions que es prenen i per exigir que es reti comptes del que ha passat amb els nostres diners.

Fa massa temps que tenim la sensació que res del que passa acaba comportant responsabilitats concretes per als acusats

LAMARTARILE

Precisament, el síndic que més informes ha fet sobre la sanitat pública catalana és vetat per socialistes i convergents